ЗАТВЕРДЖЕНО
На засіданні педагогічної ради
Протокол №____ від _____

Навчальна програма з технології

для 6 класу

згідно модельної навчальної програми «ТЕХНОЛОГІЇ. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Луп'як Д.М.), 2021 р.
за Державним стандартом базової середньої освіти, 2020 р.
(затверджено наказом МОН від 12.07.2021 № 795 у редакції наказу МОНУ від 11.04.2022 № 324)

Вчитель: Савенкова В.О.

Галузь: технологічна

Пояснювальна записка

Навчальна програма предмета «Технології» для учнів 6х класів цілісно реалізовує вимоги технологічної освітньої галузі адаптаційного циклу чинного Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт) [1].

Навчальний предмет «Технології» ***призначений*** для реалізації творчого потенціалу учнів в особистісно і соціально значущій предметно-перетворювальній діяльності; розв'язання реальних життєвих проблем створеними виробами за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності у взаємодії і кооперуванні дій з іншими особами; практичного застосування набутих інтегрованих знань, наскрізних для всіх ключових компетентностей умінь, способів проєктно-технологічної діяльності в нових життєвих ситуаціях.

Метою навчального предмета «Технології» є розвиток талантів і здібностей учнів, формування компетентностей, необхідних для реалізації задуму в готовий продукт засобами технологій декоративно-ужиткового мистецтва, дизайну, STEAM-проєктів, побутової діяльності тощо, готовності та здатності до підприємливості, партнерської взаємодії, культурного та національного самовираження.

Досягнення мети навчального предмета «Технології» передбачає виконання таких ***завдань***:

формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво, традиційні і сучасні технології;

сприяння розвитку естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в декоративно-ужитковому мистецтві;

набуття досвіду поетапного створення корисних й естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в готовий продукт, оцінювання і презентації;

розвиток дизайнерського й технічного мислення, навичок підприємливості, комунікативності, винахідливості в процесі проєктування, виготовлення й оцінювання власноруч створених виробів;

вироблення навичок раціонального використання та безпечного застосування традиційних та сучасних технологій обробки матеріалів;

залучення учнів до виконання навчальних проєктів, оцінюючи їх вплив на людей, суспільство та навколишнє середовище;

формування проєктно-технологічної культури, прагнення удосконалювати свій побут, процес і результати власної навчальної діяльності, усвідомлено вибирати й розвивати споріднену своїм здібностям діяльність.

Загальна характеристика навчальної програми

Навчальна програма надає перелік навчальних модулів з урахуванням актуальних потреб, кадрових та матеріально-технічних ресурсів закладів освіти, а також інтересів, можливостей і здібностей учнів. Завдяки широкій варіативності

вибору навчальних модулів має значний потенціал для навчання в контексті реального життя учнів, гнучкої адаптації до змішаного та вимушеного дистанційного навчання.

У програмі реалізовані варіативний, блочно-модульний і лінійно-концентричний принципи структурування змісту адаптаційного циклу базової середньої технологічної освіти.

СТРУКТУРУВАННЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

<table>
<tr><th colspan="3">6 класи</th></tr>
<tr><td rowspan="6"></td><td colspan="2">Блок І. Модулі для вивчення на вибір (в сукупності не менше трьох)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності (не менше двох різних модулів на вибір)**</td></tr>
<tr><td>І. Технології художнього плетіння</td><td>ІІ. Технології художньої обробки деревинних матеріалів</td></tr>
<tr><td colspan="2">Розділ 2. Технології в побутовій діяльності (не менше одного модуля на вибір)</td></tr>
<tr><td colspan="2">ІІІ. Родинний етикет Міні-проєкт: Старим речам – друге життя. Подарунок</td></tr>
<tr><td colspan="2">Розділ 3. Алгоритм виконання навчального проекту (не менше одного) Тематика
Навчальний проєкт: «Підвіска «Я люблю Україну»</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Друге навчальне півріччя</td><td colspan="2">Блок ІІ. Модулі для вивчення на вибір (в сукупності не менше трьох)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності (не менше двох різних модулів на вибір)**</td></tr>
<tr><td>І.Технології мозаїки</td><td>ІІ. Технології ткацтва та шиття</td></tr>
<tr><td colspan="2">Розділ 2. Технології в побутовій діяльності (не менше одного модуля на вибір)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самообслуговування Міні-проєкт: Приготування салатів.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів (не менше одного)** Тематика
Навчальний проєкт: Тематика проєкту «Іменний брелок»</td></tr>
</table>

***Увага!** У разі вимушеного дистанційного навчання (або інших непередбачуваних ситуацій) та особливих умов і потреб закладу освіти кількість модулів для вивчення зменшується до двох.

** *Перелік технологій для додаткового вибору:* ***валяння, вибійка, писанкарство, витинанка, ниткографія, скрапбукінг, крейзі-квілт, апсайклінг*** *(нові речі із старих)* ***тощо; технології рослинництва на шкільних, присадибних ділянках тощо; цифрові, STEM і***

STEAM-технології.

Орієнтовний перелік видів технологій обробки матеріалів для модулів першого розділу див. у додатку до пояснювальної записки програми.

****Тема навчального проєкту вибирається учнем спільно з учителем у межах одного з модулів, який він/вона вже вивчив.*

з/п	Тема заняття	Кількість годин				Оцінювання результатів навчання
		I семестр		II семестр		
1	**Вступне заняття**. Який він – рукотворний світ	1		-		
Розділ 1. **Традиційні і сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва та інші напрями діяльності**		Модуль 1	Модуль 2	Модуль 1	Модуль 2	
2	**Тема 1.1.** Як виявити потреби у виготовленні виробів	1	2	2	2	Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва
3	**Тема 1.2.** Що впливає на якість виготовлення виробу	2	2	2	2	
4	**Тема 1.3.** Що сприяє естетичності виробу	2	2	2	2	
5	**Тема 1.4.** Як правильно оцінити власноруч виготовлений виріб	2	2	2	2	
Усього на вивчення першого розділу		**16**		**16**		
Розділ 2. Технології в побутовій діяльності						
6	**Тема 2.1.** Як використовувати техніку й матеріали без заподіяння шкоди навколишньому середовищу	2		2		Виявляє самозарадність у побуті
7	**Тема 2.2.** Як дбати про власний і спільний добробут у побуті.	2		2		
Усього на вивчення другого розділу		**4**		**4**		
Розділ 3. Навчальний проєкт						
8	**Тема 3.1.** Проєктування нового виробу. Вибір об’єкта проєктування	2		2		Проєктує та виготовляє вироби
9	**Тема 3.2.** Художнє конструювання об’єкта проєктування	2		2		

10	**Тема 3.3.** Технічне конструювання об’єкта проєктування	2	2	
11	**Тема 3.4.** Технологія виготовлення спроєктованого виробу	4	10	
12	**Тема 3.5.** Оцінювання і презентація результатів проєктно-технологічної діяльності	2	2	
Усього на вивчення третього розділу		**12**	**18**	
Разом:		**32**	**38**	
Всього за рік		**70**		

Пропоновані модулі об’єднані в два блоки. Кожен блок містить два напрямки традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва, та один напрям побутової діяльності. Отже, забезпечується вибір загалом не менше шести модулів на кожен навчальний рік (не менше трьох на кожне півріччя). Модулі можуть повторно вибиратися в 6 класі з відповідним ускладненням технологій.

У кожному блоці програми (кожному навчальному півріччі), після вивчення обраних трьох модулів, передбачається обов’язкове виконання не менше одного навчального проекту на семестр, двох на кожен рік навчання. Тема проєкту вибирається в межах попередньо вивчених модулів.

Основна частина програми подана у таблиці, яка має три колонки. У першій колонці прописані очікувані результати навчання. Вони цілісно охоплюють ціннісні орієнтири, ключові компетентності, наскрізні уміння, обов’язкові результати технологічної освітньої галузі та мають відповідну орієнтирам для оцінювання індексацію з Державного стандарту [1].

У другій і третій колонці програми відображена загальна для кожного модуля логіка розгортання навчальних тем, підтем та відповідно ускладнених видів навчальної діяльності, які показують і забезпечують навчальний поступ учнів. Проте не прописано специфіку змісту кожного пропонованого для вибору модуля. Це дає змогу вчителю творчо організовувати процес навчання за кожним обраним модулем, спрямовуючи його на послідовне й обов’язкове досягнення означених у першій колонці програмі очікуваних результатів навчання.

Послідовність «Очікуваних результатів навчання», «Пропонованого змісту навчального предмета» та «Видів навчальної діяльності» є методичним орієнтиром для календарно-тематичного планування та проведення навчальних занять. За програмою просто й зручно скласти план-конспект вивчення кожної навчальної теми. Передбачається застосування інтерактивних форм і методів навчання: відвідування музеїв, виставок, STEM-центрів, організація тематичних екскурсій, спілкування з фахівцями, народними майстрами, проведення майстер-класів, ярмарок, виставок, зокрема й віртуальних тощо.

Предметний зміст програми має значний потенціал для навчання в контексті реального життя учнів та школи. Його адаптують в міжгалузеві, загальношкільні, міжшкільні, громадські проєкти та інші форми взаємодії вчителів, учнів, батьків та громадськості.

Програма має прикладну спрямованість. Навчання відбувається в процесі виготовлення особистісно і соціально значущих виробів з відповідним для віку учнів рівнем складності, а також у процесі виконання ними навчальних проєктів. Закладено наукові підходи, які передбачають врахування попереднього освітнього досвіду учнів, зокрема отриманого на рівні початкової освіти, а також їхній індивідуальний темп навчання, можливості в набутті ключових і предметної проєктно-технологічної компетентностей.

Вироби рекомендується виготовляти із стійких (немакетних) матеріалів, їхня якість має відповідати функціональним, економічним, естетичним, екологічним, ергономічним вимогам. Вони мають бути перевірені в середовищі, для якого вони призначені.

Під час навчання за модельною навчальною програмою увага систематично акцентується на організації робочого місця, правилах внутрішнього розпорядку, безпеці праці та її санітарних нормах.

Передбачається доступ до наявних цифрових засобів навчання (комп'ютер, проектор, документ-камера, інтерактивна дошка/панель, цифровий фотоапарат, графічний планшет, 3D-ручка, 3D-принтер тощо, а також відповідне програмне забезпечення) для використання їх за потреби на різних етапах проєктно-технологічної діяльності.

Орієнтовний розподіл навчального часу

Зміст навчальної програми розрахований на рекомендовані в Типовій освітній програмі для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 No408 дві спарені навчальні години на тиждень – не менше 70 навчальних годин на кожен рік навчання.

Розподіл навчальних годин на вивчення модулів, навчальних тем, підтем, виконання практичних робіт учитель визначає самостійно, враховуючи інтереси, потреби та можливості учнів, умови навчання, рівень складності обраних об'єктів праці тощо. На вивчення кожного модуля рекомендовано виділяти орієнтовно 8-м навчальних годин.

Структура основної частини модельної навчальної програми

Вступ. Який він – рукотворний світ

Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності.

Тема 1.1. Як виявити потреби у виготовленні виробів.
Тема 1.2. Що впливає на якість виготовлення виробу.
Тема 1.3. Що сприяє естетичності виробу.
Тема 1.4. Як правильно оцінити власноруч виготовлений виріб.

Розділ 2. Технології в побутовій діяльності.

Тема 2.1. Як правильно використовувати побутову техніку.
Тема 2.2. Як вирішувати практичні завдання в побуті.
Тема 2.2. Як дбати про власний і спільний добробут у побуті.

Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів.

Тема 3.1. Проєктування нового виробу. Вибір об'єкта проєктування.
Тема 3.2. Художнє конструювання об'єкта проєктування.
Тема 3.3. Технічне конструювання об'єкта проєктування та визначення технологічної послідовності його виготовлення.
Тема 3.4. Технологія виготовлення спроєктованого виробу.
Тема 3.5. Оцінювання і презентація результатів проєктно-технологічної діяльності.

Зміст програми забезпечує процеси інтегрування: особистісних, місцевих, національних і загальнолюдських цілей навчання; навчання учнів з їхнім реальним життям – сімейним, шкільним, народним, державним календарем; природного поєднання знань різних навчальних предметів у вирішенні практичних завдань; видів і способів проєктно-технологічної діяльності як фундаментального об'єкта змісту шкільної технологічної освіти.

Під час вивчення ***вступного заняття*** учні ознайомлюються з метою, завданнями і змістом навчального предмета «Технології», вимогами й критеріями оцінювання очікуваних результатів їхньої навчальної діяльності, що сприяє формуванню позитивної мотивації, пошуку особистих смислів навчання, спільних інтересів. Також учні діагностують, систематизують й актуалізують наявний освітній досвід методами співбесіди, роз'яснення, тестування, анкетування тощо.

Учні ознайомлюються з шкільною майстернею/кабінетом, правилами поводження в ній, виставками робіт старших учнів, долучаються до визначення цілей навчання, обґрунтування доцільності обраних для вивчення модулів декоративно-ужиткового мистецтва, побутової діяльності тощо. В групах

обговорюють необхідність розвивати ключові компетентності, готовність і здатність займатися доброчинністю, розвивати творчі ідеї, розв'язувати реальні життєві проблеми створеними власноруч продуктами тощо.

Спільно з іншими однокласниками, учні досліджують інформацію про техніку й технології ремесел і декоративно-ужиткового мистецтва тощо. У процесі обговорення результатів досліджень виробляють шанобливе ставлення до національної культури, народних майстрів, автентичних та сучасних творів народного мистецтва. Обговорюють свої уявлення про рукотворний світ, можливість його покращення власноруч виготовленими виробами.

Перший і **другий розділи** програми передбачають обов'язкове виготовлення виробів та інших освітніх продуктів, підготовлюють учнів до виконання навчальних проєктів у **третьому розділі** програми.

Навчальні теми першого розділу в процесі навчального року повторюються чотири рази (двічі в кожному семестрі) під час вивчення обраних модулів декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності. Теми другого розділу повторюються двічі (один раз в кожному семестрі) – під час вивчення обраних модулів побутової діяльності.

За таких умов учитель має можливість *на власний розсуд* розподіляти між обраними модулями підтеми навчальних тем першого і другого розділу та відповідні види навчальної діяльності, а також навчальні години на їх вивчення. Головним завданням залишається – досягнення окреслених у програмі очікуваних результатів навчання.

Перший розділ містить чотири навчальні теми, спрямовані на послідовне й поетапне виготовлення виробу в межах обраного модулю. Учні водночас оволодівають різними способами проєктування, виготовлення, оцінювання якості готового виробу. Учитель збалансовує пропонований зміст, процес навчання і кількість навчальних годин згідно з особливостями обраного виробу для його поетапного виготовлення й оцінювання. Саме тому, кількість навчальних годин на вивчення кожного модуля може бути різною.

Учні з допомогою вчителя навчаються:

виявляти потреби у виробах, узгоджувати особистісні і соціальні смисли навчання – чітко усвідомлювати для чого вони виготовлятимуть вироби;

планувати завдання і прогнозувати результати навчальної діяльності, вивчати конструкцію виробу, обґрунтовано добирати матеріали, визначати послідовність технологічних операцій його виготовлення й декорування;

організовувати робоче місце, підготовлювати, ощадно використовувати матеріали, інструменти й обладнання, якісно виготовляти виріб;

естетично декорувати власноруч виготовлені вироби;

дотримуватися правил безпечної праці та її санітарних норм;

об'єктивовано оцінювати якість і процес виготовлення виробу тощо.

Другий розділ програми містить дві навчальні теми. Під час вивчення тем учні розвивають практичний досвід виконання побутових завдань, ощадного використання широкого спектра матеріалів, побутової техніки і технологій під час виготовлення освітніх продуктів у вибраних напрямах побутової діяльності, створення індивідуального стилю, стилю дизайнерського середовища тощо.

Учні з допомогою вчителя навчаються:

досліджувати інформацію про види техніки, її функціональне призначення та принципи роботи для виконання практичних завдань;

планувати, організовувати власну діяльність з вирішення практичних завдань у повсякденному житті та оцінювати її;

використовувати техніку й матеріали у створенні екологічно доцільних продуктів без заподіяння шкоди оточуючим і навколишньому середовищу;

дбати про власний і спільний добробут у побуті на основі потреб естетизації і гармонізації дизайнерського середовища.

Третій розділ програми «Алгоритм виконання навчальних проєктів» цілісно відображає перший обов'язковий результат навчання технологічної освітньої галузі Державного стандарту – *втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності*. Навчання організовується за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності, спираючись на досвід учнів, їхні індивідуальні потреби, інтереси й можливості.

У кожному блоці програми, після вивчення обраних модулів, учні спільно з учителем обирають теми проєктів у межах цих модулів – найцікавіших для них. Кожен учень виконує не менше двох навчальних проєктів в одному році навчання з опорою на розвиток власного освітнього досвіду. Учні системно підходять до вирішення низки проблем на основі дизайнерського й технічного мислення, планування, організації й об'єктивованого оцінювання результатів власної і партнерської проєктно-технологічної діяльності.

Отже, за умовами програми, учень має виконати не менше двох навчальних проєкти за алгоритмом проєктно- технологічної діяльності. За такої кількості проєктів, учитель має можливість на основі формувального і підсумкового оцінювання, розподіляючи й ускладнюючи способи проєктно-технологічної діяльності в межах навчального проєкту, приділити достатньо уваги для досягнення очікуваних результатів навчання кожним учнем.

Навчальна тема третього розділу «Оцінювання і презентація результатів проєктно-технологічної діяльності» забезпечує розвиток рефлексивних умінь учнів, дає змогу їм об'єктивовано оцінити свій поступ у навчанні через аналіз продуктів проєктно-технологічної діяльності: *зовнішніх освітніх продуктів* (створені особистісно й соціально значущі вироби, освітні продукти, матеріали портфоліо тощо) та *внутрішніх освітніх продуктів* (особистісні якості й здібності, індивідуальний рівень компетентностей тощо)

Навчальні проєкти можуть бути індивідуальними, парними, груповими, колективними, мають бути пов'язані з реальним життям, спрямовані на доброчинність, задоволення особистих потреб, потреб оточуючих, соціально незахищених людей тощо.

У процесі реалізації модельної навчальної програми учні мають змогу реалізувати свої індивідуальні можливості в різних видах діяльності, що сприяє віднаходженню спорідненої їхнім здібностям діяльності, вибудовуванню індивідуальних освітніх траєкторій в наступному циклі базової середньої освіти – базового предметного навчання в 7–9 класах.

Використана література

1. Державний стандарт базової середньої освіти. *Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text.

Додаток до пояснювальної записки

Орієнтовний перелік видів технологій обробки матеріалів для модулів першого розділу

Розділ 1. *Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва*		
Блок І		
Модулі	Технології	Матеріали
І. Технології художнього плетіння	- лозоплетіння - бісероплетіння - макраме - плетіння з газетних трубок - плетіння з соломи тощо	- лоза - солома - пряжа - джгут - папір тощо
ІІ. Технології художньої обробки деревинних матеріалів	- випалювання (пірографія) - ажурне випилювання - гравірування - контурне вирізування тощо	- ДВП - фанера - шпон тощо
Блок ІІ		
І. Технології мозаїки	- торцева мозаїка - інкрустація - інтарсія (рельєфна мозаїка) - кінусайга (печворк без зшивання) тощо	- деревина - шпон - фанера - текстильні матеріали - пластик - скло тощо
ІІ. Технології ткацтва і шиття	- ручним способом - машинним способом - печворк тощо	- пряжа - ткані матеріали - неткані матеріали - швейні нитки тощо

Програма навчального предмета «Технології». 6 клас

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Вступ. Який він – рукотворний світ		
Спираючись на власні знання, визначає матеріали та інструменти, які використовуються в основних видах декоративно-ужиткового мистецтва [6 ТЕО 2.1.1-1] використовує кілька джерел інформації про традиції та сучасні тенденції в декоративно-ужитковому мистецтві, визначає її достовірність [6 ТЕО 2.1.2-1] вирізняє автентичні вироби декоративно-ужиткового мистецтва за характерними ознаками [6 ТЕО 2.1.3-2] презентує результати власної чи спільної навчальної діяльності [6 ТЕО 1.3.2]	Історія розвитку технологій, ремесел та декоративно-ужиткового мистецтва Характерні ознаки декоративно-ужиткових мистецтв місцевого регіону Музеї, виставки, осередки, майстри народної творчості Традиції та сучасні тенденції декоративно-ужиткового мистецтва Вибір модулів для вивчення в шостому класі	Здійснює пошук інформації про традиції та сучасні тенденції в декоративно-ужитковому мистецтві, історію розвитку технологій з достовірних джерел описує матеріали та інструменти, які використані в музейних експонатах декоративно-ужиткового мистецтва розрізняє автентичні твори різних видів декоративно-ужиткового мистецтва місцевого регіону пояснює внесок народних майстрів, учених- винахідників у розвиток нових технологій презентує і поширює інформацію про декоративно-ужиткове мистецтво, зокрема в цифрових середовищах висловлює власні очікування про обрані для вивчення в шостому класі модулі
Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності		

Тема 1.1. Як виявити потреби у виготовленні виробів		
Обговорює спільно з учителем чи іншими особами мету навчальної діяльності [6 ТЕО 1.1.2-1] планує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб основні завдання і результати навчальної діяльності [6 ТЕО 1.1.2-2] критично оцінює власні можливості, наявний досвід для виконання поставлених завдань, зокрема в групі [6 ТЕО 1.1.2-3] описує ймовірні труднощі і ризики у процесі виготовлення виробу [6 ТЕО 1.1.2-4]	Потреби у виготовленні виробу в межах обраного для вивчення модулю Вибір об’єкта праці для його виготовлення й декорування Мета виготовлення нового виробу та критерії яким він має відповідати Планування завдань і результатів процесу виготовлення обраного виробу Історична довідка про обраний об’єкт декоративно-ужиткового мистецтва	Обговорює спільно з учителем чи іншими особами особистісно та соціально важливі потреби у створенні виробів, спираючись на власні знання та судження обирає спільно з учителем об’єкт праці для його виготовлення обґрунтовує значущість обраного виробу для його практичного застосування формулює мету й завдання з виготовлення особистісно і соціально значущого виробу прогнозує ймовірні ризики й наслідки своєї предметно-перетворювальній діяльності здійснює пошук та упорядковує інформацію про історію розвитку обраного напряму декоративно-ужиткового мистецтва
Тема 1.2. Що впливає на якість виготовлення виробу		

Розпізнає матеріали натурального походження за їх властивостями [технологічними, механічними, фізичними, гігієнічними] [6 ТЕО 3.1.2-1] аналізує інформацію про матеріали і техніку, використовує її для розв'язання практичних завдань [6 ТЕО 3.1.3-2] розраховує потрібну кількість матеріалів для виготовлення виробу [6 ТЕО 3.2.2-3]	Матеріали, що використовуються в межах обраного для вивчення модуля Історія розвитку знарядь праці в обраному напрямі декоративно-ужиткового мистецтва	Досліджує матеріали й знаряддя праці для виготовлення виробу в межах обраного для вивчення модуля визначає і порівнює властивості натуральних, штучних і синтетичних матеріалів пояснює корисні для здоров'я людини властивості матеріалів та переваги повторного використання матеріальних ресурсів для збереження

доводить переваги використання вторинних матеріальних ресурсів у виготовленні нових виробів [6 ТЕО 3.1.1-5]	Натуральні, штучні і синтетичні матеріали. Їх властивості Добір і розрахунок матеріалів Можливості повторного використання матеріалів	навколишнього середовища добирає обґрунтовано матеріали для виготовлення виробу в межах обраного модуля розраховує і підготовляє потрібну кількість матеріалів для виготовлення виробу
Визначає технічні характеристики моделі виробу [технічний опис об'єкта проектування] [6 ТЕО 1.1.5-2] визначає самостійно або за допомогою інших осіб послідовність технологічних операцій виготовлення проектованого виробу [6 ТЕО 1.1.7-1] добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до визначеної технологічної послідовності [6 ТЕО1.1.7-2]	Конструкція виробу. Експериментування Елементи графічної грамотності. Креслярські інструменти, приладдя і матеріали. Масштаб Способи отримання і з'єднання деталей Технологічна послідовність виготовлення обраного виробу. Технологічні процеси: прийоми, операції	Аналізує конструкцію обраного для виготовлення виробу читає й аналізує технологічні карти, інструкції для виконання практичних завдань визначає параметри виробу за допомогою креслярських інструментів будує кресленик або створює шаблон за потреби шукає можливості удосконалення конструкції та технології виготовлення виробу за потреби з'ясовує послідовність технології виготовлення виробу аналізує способи оброблення матеріалів відповідно до їх властивостей і характеристик

Виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час [6 ТЕО 1.2.3-1] аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення виробу і	Послідовне виготовлення виробу Робоче місце. Інструменти та пристосування для виготовлення виробу в	Організовує робоче місце для виготовлення виробу підготовляє матеріали, інструменти, пристосування раціонально розмічає деталі виробу на матеріалі обраним способом прогнозує можливі небезпеки під час виконання

вказує на ризики їх використання [6 ТЕО 3.2.2- 2] використовує ощадно матеріали під час виготовлення виробу [6 ТЕО 3.2.2-4] виявляє ініціативність і партнерську взаємодію у процесі спільної роботи із створення виробу техніками декоративно-ужиткового мистецтва [6 ТЕО 2.2.2-2]	межах обраного модуля Раціональне використання матеріалів, зокрема вторинної переробки Способи оброблення поверхонь та з'єднання деталей відповідно до властивостей і характеристик матеріалів Правила безпечної праці та її санітарних норм	робіт виконує технологічні операції виготовлення виробу у визначеній послідовності з дотриманням правил безпечної праці та санітарних норм контролює спільно з учителем якість виконання технологічних операцій обробки матеріалів звертається за допомогою або допомагає іншим особам в разі потреби визначає власні помилки і навчається завдяки їм, удосконалюючи якість виготовлення виробу
Тема 1.3. Що сприяє естетичності виробу		

Використовує опрацьовану культурологічну інформацію про технології декоративно-ужиткового мистецтва і техніки художнього оздоблення у проєктуванні виробів [6 ТЕО 2.2.1-1] обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами у процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів [6 ТЕО 1.1.4-2] оцінює власні результати художнього конструювання виробу [6 ТЕО 1.1.4-5]	Дизайн і декоративно-ужиткове мистецтво Етнодизайн Функціональність й естетичність виробів Композиція виробів виду декоративно-ужиткового мистецтва в різних регіонах України. Орнаментальна культура Засоби художньої виразності композиції виробу. Види і принципи побудови композиції. Ритм. Баланс. Акцент. Пропорція.	Аналізує особливості дизайну в декоративно-ужитковому мистецтві порівнює інформацію про композиційні особливості виробів обраного для вивчення напряму декоративно-ужиткового мистецтва в різних регіонах України використовує ідеї народного мистецтва в декоруванні власного виробу визначає формат, колорит, пропорції, масштаб тощо в розробці ескізного малюнка експериментує з елементами і принципами побудови композиційного рішення виробу оцінює і презентує власноруч розроблений ескізний малюнок для декорування виробу

	Колористика	
Застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва у процесі оздоблення готових виробів [6 ТЕО 2.2.2-1] виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час [6 ТЕО 1.2.3-1]	Матеріали й інструменти для оздоблення виробу Традиційні і сучасні технології декорування виробів декоративно-ужиткового мистецтва Остаточна обробка виробу	Підготовлює матеріали й інструменти для декорування власноруч виготовленого виробу розмічає місце на деталях виробу для його декорування вибирає способи перенесення візерунка для декорування на деталі виробу виконує технологічні операції декорування й остаточної обробки виробу, раціонально використовуючи час
Тема 1.4. Як правильно оцінити власноруч виготовлений виріб		
Аналізує відповідність результатів власної чи спільної проєктно-технологічної діяльності її меті та виробленим критеріям [6 ТЕО 1.3.1-1] оцінює особистісну і соціальну важливість створеного виробу [6 ТЕО 1.3.1-3] виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки [6 ТЕО 1.3.1-5]	Оцінювання якості виготовленого виробу Експертна оцінка (вчителя, майстрів декоративно-ужиткового мистецтва, фахівців, інших осіб) Особистісна і соціальна значущість виготовленого виробу Відгуки користувачів готового виробу	Оцінює якість виготовленого виробу відповідно до заданих вимог (функціональних, технологічних, естетичних, економічних тощо) оцінює процес, результати і наслідки власної чи спільної діяльності з виготовлення виробу аргументує доцільність експертних пропозицій узгоджує власну оцінку з оцінкою експертів аналізує недоліки і виправляє допущені помилки розробляє спільно з іншими заявку на матеріали й інструменти для вивчення наступних модулів
Розділ 2. Технології в побутовій діяльності		

Тема 2.1. Як використовувати техніку й матеріали без заподіяння шкоди навколишньому середовищу

Аргументує вичерпність природних ресурсів [6 ТЕО 3.2.1-1] генерує ідеї, які можуть бути корисними для збереження навколишнього середовища і сталого [збалансованого] розвитку [6 ТЕО 3.1.1-4] пояснює доцільність відмови людства від використання одноразових виробів із синтетичних та інших шкідливих матеріалів [6 ТЕО 3.1.1-3] застосовує технології обробки вторинних матеріалів для створення нових виробів [6 ТЕО 3.2.2-5] створює екологічні вироби з урахуванням гігієнічних властивостей матеріалів [6 ТЕО 3.1.2-3]	Вичерпність природних ресурсів Ризики впливу сучасних матеріалів, техніки і технологій для навколишнього середовища Вторинні матеріальні ресурси в реалізації нових проектів Види і властивості матеріалів в обраній сфері побутової діяльності Ощадне використання енергоресурсів під час роботи з побутовою технікою Екологічно доцільні продукти діяльності	Оцінює спільно з іншими особами небезпеку технічного прогресу для людини і навколишнього середовища досліджує технології збереження навколишнього середовища продукує ідеї для використання вторинних ресурсів у створенні нових продуктів досліджує види і властивості матеріалів обраного напряму побутової діяльності добирає матеріали для створення екологічних продуктів в обраному напрямі побутової діяльності створює нові продукти з використанням вторинних ресурсів за потреби та урахуванням гігієнічних властивостей матеріалів використовує ощадно побутову техніку під час виготовлення нових продуктів
Тема 2.2. Як дбати про власний і спільний добробут у побуті		

Визначає власні/чужі потреби в організації побуту [6 ТЕО 4.1.1-1] розрізняє та описує основні стилі в різних сферах життєдіяльності людини [6 ТЕО 4.1.2-1] планує трудові дії для виконання побутових завдань самостійно або у співпраці з іншими особами [6 ТЕО 4.1.1-3] провадить проєктно-технологічну діяльність стосовно розв'язання побутових проблем, самообслуговування [6 ТЕО 4.1.2-4] облаштовує або вдосконалює власний життєвий простір з урахуванням власних потреб, потреб інших осіб [6 ТЕО 4.1.2- 5]	Потреби в естетизації і гармонізації побуту. Дизайн навколишнього середовища Основні стилі в різних сферах побутової діяльності Стилі в обраному для вивчення модулі побутової діяльності Вибір об'єкта побутової діяльності для удосконалення власного чи спільного життєвого простору Планування власної діяльності в побуті Удосконалення власного чи спільного простору створеними продуктами діяльності	Організовує міні-маркетингові дослідження потреб в удосконаленні побуту дизайн середовища визначає потреби в нових продуктах та бере участь у прийнятті спільних рішень, пошуку компромісів класифікує стилі за напрямами побутової діяльності (інтер'єр, одяг, столовий етикет тощо) аналізує практичні потреби й естетичні смаки оточуючих для створення стилю обраного об'єкта побутової діяльності обробляє зібрані дані з використанням цифрових інструментів та враховує їх у створенні стилю обраного об'єкта побутової діяльності планує і контролює власну проєктно-технологічну діяльність зі створення нового продукту оцінює і презентує власний внесок у покращення побуту створеними продуктами діяльності

Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів. 5–6 класи

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Тема 3.1. Проєктування нового виробу. Вибір об'єкта проєктування		

Обговорює спільно з учителем чи іншими особами особистісно та соціально важливі	Потреби у нових виробах. Сфери потреб людини і	Досліджує потреби у створенні нових
потреби у створенні виробів, спираючись на власні знання та судження [6 ТЕО 1.1.1-1] обговорює спільно з учителем чи іншими особами мету навчальної діяльності [6 ТЕО 1.1.2-1] планує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб основні завдання і результати проєктно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.1.2-2] критично оцінює власні можливості, наявний досвід для виконання поставлених завдань, зокрема в групі [6 ТЕО 1.1.2-3] описує ймовірні труднощі і ризики у процесі реалізації задуму в готовий виріб [6 ТЕО 1.1.2-4] обговорює і визначає спільно з учителем та іншими особами раціональне застосування цифрових пристроїв на різних етапах проектно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.1.2-5] визначає потреби та смаки споживачів обраного об’єкта проєктування, особливості його конструкції, функційності, естетичності за допомогою проведення невеликих за обсягом і масштабом маркетингових досліджень [6 ТЕО 1.1.3-1] здійснює пошук актуальної інформації про об’єкт проєктування і упорядковує її	навколишнього середовища Основні складові проєкту: проєктування, технології виготовлення проєктованого виробу, рефлексія Типи проєкту: індивідуальний, парний, груповий, колективний Формулювання теми, мети і завдань проєктно-технологічної діяльності Критерії, яким має відповідати майбутній виріб Історична довідка про обраний об’єкт проєктування Цифрові засоби проєктно-технологічної діяльності Маркетингові дослідження Прогнозування доцільності і наслідків проєктно-технологічної діяльності Проєктна документація.	виробів, узгоджує їх з власними продукує ідеї для вибору об’єкта проєктування приймає рішення стосовно вибору об’єкта проєктування прогнозує наслідки своєї проєктно-технологічної діяльності формулює тему, мету і завдання навчального проєкту складає план власної проєктно-технологічної діяльності з врахуванням наявного досвіду й ресурсних можливостей формулює запитання для опитування потенційних споживачів майбутнього виробу оцінює можливості застосування цифрових засобів на різних етапах проєктно-технологічної діяльності здійснює маркетингові дослідження стосовно очікувань й уподобань потенційних споживачів аналізує й оформлює знайдену інформацію про об’єкт проєктування в зручній формі

[6 ТЕО 1.1.3-2] розробляє за допомогою вчителя чи інших осіб критерії, яким має відповідати об’єкт проктування, та визначає його параметри	Портфоліо	розробляє історичну довідку про об’єкт проєктування розробляє критерії, яким має відповідати
[6 ТЕО 1.1.3-3]		майбутній виріб визначає робочі документи для портфоліо
Тема 3.2. Художнє конструювання об’єкта проєктування		
Здійснює пошук та обирає вироби-аналоги відповідно до запланованого об’єкта проєктування [6 ТЕО 1.1.4- 1] обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами у процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів [6 ТЕО 1.1.4-2] застосовує методи проєктування відповідно до індивідуальних здібностей та власних інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкції виробу [6 ТЕО 1.1.4-3] продукує та відображає творчий задум у зручній формі [6 ТЕО 1.1.4-4] оцінює власні результати художнього конструювання виробу [6 ТЕО 1.1.4-5]	Вироби-аналоги Художні засоби побудови композиції декоративно-ужиткового мистецтва Творчі методи формотворення: фантазування, біоформ, комбінаторики, фокальних об’єктів тощо Розроблення моделі майбутнього виробу. Ескіз. Малюнок. Макет	Здійснює дизайн-аналіз виробів-аналогів створює та банк ідей про об’єкт проєктування продукує ідеї та відображає їх у зручній формі використовує ідеї декоративно-ужиткового мистецтва у власній проєктній творчості застосовує творчі методи проєктування у процесі художнього конструювання оцінює розроблену модель виробу відповідно до раніше визначених критеріїв обговорює, аналізує і враховує доцільні зауваження і пропозиції експертів аргументовано відстоює власні позиції і відповідально приймає рішення
Тема 3.3. Технічне конструювання об’єкта проєктування та визначення технологічної послідовності його виготовлення		
Планує послідовність дій для виготовлення	Дослідження умов виготовлення спроєктованої	Розробляє план дій у партнерській взаємодії з іншими особами

моделі виробу, орієнтовні строки їх виконання, можливості використання цифрових засобів [6 ТЕО 1.1.5-1] визначає технічні характеристики моделі	моделі виробу. Матеріальні і часові ресурси Розробка плану дій	оцінює матеріальні і часові ресурси для виготовлення моделі виробу визначає технічні характеристики моделі

виробу [технічний опис об’єкта проєктування] [6 ТЕО 1.1.5-2] виконує технічний малюнок або ескіз деталей моделі виробу, зазначає інформацію, необхідну для його виготовлення [6 ТЕО 1.1.5-3] добирає матеріали для виготовлення виробу та розраховує витрати на них [6 ТЕО 1.1.6-1] аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення виробу і вказує на ризики їх використання [6 ТЕО 3.2.2-2] пояснює перевірену інформацію про доцільність застосування різних матеріалів, їх повторне використання [6 ТЕО 3.2.2-1] аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення виробу і вказує на ризики їх використання [6 ТЕО 3.2.2-2] визначає самостійно або за допомогою інших осіб послідовність технологічних операцій виготовлення проєктованого виробу [6 ТЕО 1.1.7- 1] добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до визначеної технологічної послідовності [6 ТЕО 1.1.7-2] створює технологічну картку, застосовує [у разі потреби] цифрові пристрої та графічні редактори [6 ТЕО 1.1.7-3]	Технічний опис моделі. Технічні характеристики моделі виробу. Технічний малюнок Добір матеріалів Проєктування технологічної послідовності виготовлення виробу	виробу виконує технічний малюнок або ескіз деталей моделі виробу експериментує з конструкцією виробу за потреби консультується з вчителем та іншими експертами стосовно доцільності власних рішень обґрунтовує добір матеріалів для виготовлення моделі виробу розраховує необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу визначає технологічну послідовність виготовлення виробу добирає необхідні інструменти і пристосування відповідно до технологічної послідовності виготовлення виробу розробляє технологічну картку, зокрема з використанням цифрових інструментів аналізує й оцінює розроблену технологічну послідовність виготовлення виробу

Тема 3.4. Технологія виготовлення спроєктованого виробу		
готує потрібні інструменти і пристосування для	Технологічна послідовність	підготовлює інструменти і пристосування

роботи самостійно або за допомогою вчителя чи інших осіб [6 ТЕО 1.2.1-1] працює самостійно чи спільно з іншими особами відповідно до наданої інструкції, за потреби розподіляючи частини роботи [6 ТЕО 1.2.1-2] використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм [6 ТЕО 1.2.1-3] аргументовано добирає способи оброблення матеріалів відповідно до їх властивостей і характеристик [6 ТЕО 1.2.2-1] виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час [6 ТЕО 1.2.3-1] оцінює ризики, пов’язані з виготовленням виробу, за потреби знаходить способи їх усунення самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб [6 ТЕО 1.2.4-1] демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність тощо [6 ТЕО 1.2.5-1] контролює та оцінює процес і якість виготовлення виробу, у разі потреби виправляючи недоліки [6 ТЕО 1.2.5-2] виявляє повагу до власних або чужих	виготовлення виробу Організація технологічної діяльності Робоче місце. Безпечне використання і зберігання інструментів, пристосувань та матеріалів Раціональне використання матеріалів Способи оброблення і з’єднання матеріалів	для роботи пояснює правила безпечної праці та важливість їх дотримання під час виготовлення виробу безпечно використовує і зберігає інструменти та пристосування консультує однокласників з питань безпеки праці за потреби раціонально розмічає деталі виробу на матеріалі, зокрема за допомогою шаблонів, викройок, креслярських інструментів тощо виконує технологічні операції виготовлення виробу у визначеній послідовності з дотриманням правил безпечної праці демонструє акуратність, відповідальність і взаємодопомогу у виконанні роботи контролює та оцінює процес і якість виготовлення виробу

результатів проєктно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.2.5-3]		

Тема 3.5. Оцінювання і презентація результатів проєктно-технологічної діяльності		
Аналізує відповідність результатів власної чи спільної проєктно-технологічної діяльності її меті та виробленим критеріям [6 ТЕО 1.3.1-1] визначає ефективність використання матеріальних і часових ресурсів, способів організації проєктно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.3.1-2] оцінює особистісну і соціальну важливість створеного виробу [6 ТЕО 1.3.1-3] критично формулює власні судження, аргументовано обстоює їх з урахуванням пропозицій інших осіб [6 ТЕО 1.3.1-4] виявляє недоліки і виправляє допущені помилки, аналізує їх та робить відповідні висновки [6 ТЕО 1.3.1-5] спільно з учителем чи іншими особами визначає свій рівень навчальних досягнень [6 ТЕО 1.3.3-1]	Продуктивність проєктно-технологічної діяльності Оцінювання і самооцінювання результатів проєктно-технологічної діяльності Самооцінювання й оцінювання створеного виробу за вимогами та попередньо виробленими критеріями Експертна оцінка створеного виробу	Обґрунтовує значущість результатів власної проєктно-технологічної діяльності упорядковує й аналізує матеріали особистого портфоліо в зручній формі оцінює ефективність організації власної діяльності за матеріалами портфоліо аналізує та обґрунтовує економічну доцільність виготовленого виробу оцінює якість готового виробу за попередньо виробленими критеріями та вимогами вивчає критично оцінку готового виробу експертами аналізує і виправляє допущені помилки оцінює набутий досвід, власний рівень проєктно-технологічної компетентності
Добирає відповідно до мети і змісту проєктно-технологічної діяльності форми та засоби презентації [6 ТЕО 1.3.2-1]	Форми і засоби презентації результатів проєктно-технологічної діяльності	Добирає форми та засоби презентації результатів проєктно-технологічної діяльності

представляє результати власної/спільної проєктно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.3.2-2] виявляє повагу до власних чи спільних результатів проєктно-технологічної діяльності [6 ТЕО 1.3.2-3]	Презентація результатів проєктно-технологічної діяльності Переваги власноруч виготовлених виробів	створює презентацію власноруч виготовленого виробу, зокрема з використанням цифрових засобів презентує результати власної проєктно-технологічної діяльності з виготовлення

застосовує цифрові пристрої та інформаційне середовище у разі потреби для презентації результатів проєктування [6 ТЕО 1.3.2-4] обговорює перспективи подальшої проєктно-технологічної діяльності, способи її вдосконалення [6 ТЕО 1.3.3-2] планує подальшу проєктно-технологічну діяльність на основі набутого досвіду для реалізації власних інтересів, здібностей, можливостей [6 ТЕО 1.3.3-3]	Повага до результатів праці інших осіб Відгуки користувачів готового виробу Можливості реалізації готових виробів, поширення інформації про них. Реклама готового виробу Вироблення подальших планів	виробу поширює інформацію про виготовлений виріб, зокрема в цифрових середовищах обґрунтовує наслідки власної діяльності для себе, оточуючих і навколишнього середовища у своїх судженнях виявляє повагу до своїх досягнень та досягнень інших осіб обговорює перспективи подальшої діяльності, пропонує шляхи підвищення її продуктивності